

Begraafplaats 'Achter de toren' op Terschelling

Drenkelingen en redders naast elkaar

Foto's: Gonneke Bonting

Sinds 2007 is er op begraafplaats 'Achter de toren' een monument voor de onbekende drenkeling. Op de achtergrond het opbaarhuisje.

Begraafplaats 'Achter de toren' op Terschelling heeft een hoog zeemansgehalte. Niet alleen drenkelingen zijn er begraven, maar ook hun redders.

Het licht van de Brandaris, de vuurtoren op het Waddeneiland Terschelling, zwaait dag en nacht over de oude gemeentelijke begraafplaats 'Achter de toren' in Terschelling-West. Hoewel de begraafplaats midden in het dorp ligt, kan het er heel stil zijn. Wie op het schelpenpad over de begraafplaats wandelt, ziet verscheidene afbeeldingen van schepen, ankers en andere maritieme motieven. Liewe Cornelis Spits, Cornelis Wortel, Johan Ome, Gerrit Bakker en IJsbrand de Beer zijn vijf redders die zijn omgekomen in 1880. Ze delen een graf met een zesde zeeman, Cornelis Schroor. Bovenaan op de grijze steen is een zwarte roeiboort afgebeeld. Wat er is misgegaan met de vijf, is meteen duidelijk: de boot ligt ondersteboven, omringd door

dobberende drenkelingen en roeiriemen. De vijf mannen zijn verdrongen tijdens hun poging om in de nacht van 2 op 3 januari 1880 met een reddingsroeiboort de opvarenden van het gestrande schip Queen of Mistle to redden. In de branding sloeg de schipper overboord, waarna de stuurloze boot omsloeg en de mannen alle vijf verdrongen. Cornelis Schroor overleed twee dagen later tijdens de berging van de lading van een ander schip in nood, de Hansen, zo vermeldt de steen.

Nieuwe roeiboort

Bijna dertig jaar na deze scheepsrampen kreeg het eiland een zelfoprichtende reddingsroeiboort. Het besluit om zo'n reddingsboot aan te schaffen viel nadat in 1908 opnieuw een reddingsboot was gekapseisd. Mocht de zelfoprichtende reddingsroeiboort omslaan, dan zou de boot zich automatisch weer oprichten. Hierdoor nam de kans dat de redders zouden verdrinken behoorlijk af. Twee jaar later kwam toch het oude model weer terug, ondanks de risico's. De Terschellinger redders konden niet goed overweg met de zelfoprichtende roeiboort,

die veel logger en zwaarder was dan de oude. Ook kwam in dat jaar de eerste motorreddingsboot op het eiland.

Hoge zeeën

Toen de Koninklijke Nederlandse Reddings Maatschappij (KNRM) in 2014 haar 190-jarig bestaan vierde, waren er gedurende het bestaan van deze organisatie langs de Nederlandse kust inmiddels 69 verdrongen redders om te herdenken, onder wie de Terschellingers Spits, Wortel, Ome, Bakker en De Beer. Terschelling heeft een van de drukste KNRM-stations. Naast het eiland ligt een gevaarlijk zeegat, waar met elke noordwesterstorm de zeeën hoog oplopen. Op begraafplaats 'Achter de toren' liggen,

Ook redders lieten het leven.

behalve redders die tijdens hun reddingswerk zijn verdrongen, verscheidene andere zeelieden en ook angespoelde drenkelingen begraven. Sinds 2007 is er een monument voor de onbekende drenkelingen. Deze overledenen zijn angespoeld op het strand en konden niet meer worden geïdentificeerd. Bij het monument staat een plakkaat met deze tekst, in het Fries en in het Nederlands: 'Verloren de strijd met de wind en het water, gedreven door golven, gespoeld op het strand. Naamloos begraven in vroegere jaren, eeuwig geborgen in 't Schellinger zand.' Zo onder aan de vuurtoren biedt de begraafplaats alle gelegenheid om stil te staan bij de offers die de zee neemt. ◀